

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۲۶۸

حکد

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۳۶۸، «حد» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «حد» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «حد» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۳۶۸
ریشه	حد
تعداد تکرار	۲۵
تعداد مشتقات	۱۳
تعداد ریشه مرتبط	۱۷۲

فهرست مشتقات

۱. الحَدِيدَ (۲)	۳. حَادَّ (۱)	۶. حَدِيدٍ (۱)	۹. حُدُودٌ (۶)	۱۲. يُحَادِدُ (۱)
۲. الحَدِيدِ (۱)	۴. حَدِيدًا (۱)	۷. حُدُودَ (۶)	۱۰. حِدَادٍ (۱)	۱۳. يُحَادُّونَ (۲)
۵. حَدِيدٌ (۱)	۸. حُدُودَهُ (۱)	۱۱. لِحُدُودٍ (۱)		

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابو (۱)	۲۱. تحت (۲)	۶۱. خيَط (۲)	۹۱. صَدَف (۱)	۱۲۱. فَجْر (۱)
۲. اَتَى (۹)	۳۲. تَمَم (۱)	۶۲. دَاوَد (۱)	۹۲. صَوْم (۳)	۱۲۲. فَحَش (۲)
۳. اخذ (۴)	۳۳. تَوَب (۲)	۶۳. دَخَلَ (۳)	۹۳. طَعِم (۱)	۱۲۳. فَدَى (۴)
۴. اخر (۱)	۳۴. جَبَلَ (۱)	۶۴. دَرَى (۲)	۹۴. طَلَق (۱۲)	۱۲۴. فَرَّغ (۱)
۵. اخو (۱)	۳۵. جَدَرَ (۱)	۶۵. دَوَّر (۱)	۹۵. طَوَّع (۲)	۱۲۵. فَضَلَ (۱)
۶. اكل (۱)	۳۶. جَرَى (۲)	۶۶. ذَلَّل (۱)	۹۶. طَيَّر (۱)	۱۲۶. فَلَاح (۱)
۷. اللهُ (۵۲)	۳۷. جَعَلَ (۱)	۶۷. ذَهَب (۱)	۹۷. ظَلَم (۶)	۱۲۷. فَوَّز (۱)
۸. الم (۱)	۳۸. جَنَاح (۶)	۶۸. رَبَّ (۲)	۹۸. ظَنَّ (۲)	۱۲۸. قَبَلَ (۲)
۹. اله (۵۲)	۳۹. جَنَح (۶)	۶۹. رَجَعَ (۲)	۹۹. عَبَد (۱)	۱۲۹. قَرَّب (۱)
۱۰. امر (۳)	۴۰. جَنَن (۲)	۷۰. رَسَلَ (۱۱)	۱۰۰. عَدَد (۴)	۱۳۰. قَسَط (۱)
۱۱. امن (۵)	۴۱. جَهَنَّمَ (۱)	۷۱. رَضِيَ (۲)	۱۰۱. عَدُو (۱۱)	۱۳۱. قَطَرَ (۱)
۱۲. انس (۳)	۴۲. جِيءَ (۱)	۷۲. رَفَثَ (۱)	۱۰۲. عَذَّبَ (۳)	۱۳۲. قَلَبَ (۱)
۱۳. انن (۷)	۴۳. حَبِطَ (۱)	۷۳. رَكَعَ (۱)	۱۰۳. عَرَبَ (۱)	۱۳۳. قَمَعَ (۱)
۱۴. اوب (۱)	۴۴. حَتَّى (۵)	۷۴. رُوحَ (۱)	۱۰۴. عَرَفَ (۵)	۱۳۴. قَوْلَ (۳)
۱۵. اول (۸)	۴۵. حَجَرَ (۱)	۷۵. رَأَى (۱)	۱۰۵. عَزَزَ (۱)	۱۳۵. قَوْمَ (۱۴)
۱۶. اون (۱)	۴۶. حَدَثَ (۲)	۷۶. زَبَرَ (۱)	۱۰۶. عَشَرَ (۱)	۱۳۶. قَوَى (۱)
۱۷. اوى (۲)	۴۷. حَدَدَ (۱۶)	۷۷. زَوَّجَ (۲)	۱۰۷. عَصَوُ (۱)	۱۳۷. كَبَتَ (۲)
۱۸. ايد (۱)	۴۸. حَزَبَ (۲)	۷۸. سَتَّتَ (۱)	۱۰۸. عَصَى (۱)	۱۳۸. كَتَبَ (۳)
۱۹. ائى (۲)	۴۹. حَسَنَ (۴)	۷۹. سَجَدَ (۲)	۱۰۹. عَظَّمَ (۲)	۱۳۹. كَشَفَ (۱)
۲۰. ابي (۴)	۵۰. حَصَى (۲)	۸۰. سَرَحَ (۴)	۱۱۰. عَفَوُ (۱)	۱۴۰. كَفَرَ (۳)
۲۱. بشر (۳)	۵۱. حَفِظَ (۱)	۸۱. سَكَنَ (۱)	۱۱۱. عَكَفَ (۱)	۱۴۱. كَوَّنَ (۵)
۲۲. بصر (۱)	۵۲. حَكَّمَ (۱)	۸۲. سَلَقَ (۱)	۱۱۲. عَلِمَ (۷)	۱۴۲. لَبَسَ (۲)
۲۳. بعد (۴)	۵۳. حَلَلَ (۷)	۸۳. سَوَدَ (۱)	۱۱۳. عَمِلَ (۱)	۱۴۳. لَسَنَ (۱)
۲۴. بغى (۱)	۵۴. حَمَدَ (۱)	۸۴. سَوَى (۱)	۱۱۴. عَيْنَ (۱)	۱۴۴. لَعَلَ (۳)
۲۵. بنو (۱)	۵۵. خَرَجَ (۴)	۸۵. سَيَّحَ (۱)	۱۱۵. غَشَوُ (۱)	۱۴۵. لَيْلَ (۲)
۲۶. بيت (۲)	۵۶. خَزَى (۱)	۸۶. شَحَّحَ (۲)	۱۱۶. غَشَى (۱)	۱۴۶. لَيْنَ (۱)
۲۷. بئس (۱)	۵۷. خَلَدَ (۴)	۸۷. شَدَّدَ (۲)	۱۱۷. غَطَوُ (۱)	۱۴۷. مَرَرَ (۴)
۲۸. بيض (۱)	۵۸. خُوفَ (۱۰)	۸۸. شَرَبَ (۱)	۱۱۸. غَفَلَ (۱)	۱۴۸. مَسَسَ (۱)
۲۹. بين (۹)	۵۹. خُونَ (۱)	۸۹. شَهَرَ (۱)	۱۱۹. غَيَّبَ (۱)	۱۴۹. مَسَكَ (۴)
۳۰. تبع (۱)	۶۰. خَيْرَ (۱)	۹۰. شَيْءَ (۴)	۱۲۰. غَيْرَ (۲)	

۱۷۰. وله (۵۲)	۱۶۵. هون (۲)	۱۶۰. نکح (۲)	۱۵۵. نظر (۱)	۱۵۰. موت (۱)
	۱۶۶. وجد (۲)	۱۶۱. نکر (۱)	۱۵۶. نفع (۱)	۱۵۱. نبو (۲)
۱۷۱. یسر (۱)	۱۶۷. ودد (۱)	۱۶۲. نهر (۲)	۱۵۷. نفس (۳)	۱۵۲. نزل (۴)
	۱۶۸. وزن (۱)	۱۶۳. نھی (۱)	۱۵۸. نفع (۱)	۱۵۳. نسو (۳)
۱۷۲. یوم (۲)	۱۶۹. وقی (۳)	۱۶۴. نور (۳)	۱۵۹. نفق (۱)	۱۵۴. نصر (۱)

۲۱. {المجادلة - ۵} إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُبِتُوا كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ
۲۲. {المجادلة - ۲۰} إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ
۲۳. {المجادلة - ۲۴} لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
۲۴. {الطلاق - ۱} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا
۲۵. {الطلاق - ۱} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا